

पाठ ४

कागज को शिल्प

यस अध्यायमा, तपाईंले एउटा आकर्षक कलात्मक माध्यमको रूपमा कागज पत्ता लगाउने मौका पाउनुहुनेछ। तपाईं कागज लाई पट्याउन, काटन र बुनाई जस्ता विभिन्न प्रविधिहरू अन्वेषण गर्नुहुनेछ। अध्याय मा, तपाईं भारतीय कला परम्पराहरू जस्तै संझी कागज कटाई बारेमा पनि सिक्नुहुनेछ। तपाईंले यो बहुमुखी सामग्रीको साथ प्रयोग गर्न धेरै रचनात्मक तरिकाहरू पाउनुहुनेछ।

0680CH04

गतिविधि १ : कागज पट्याउने

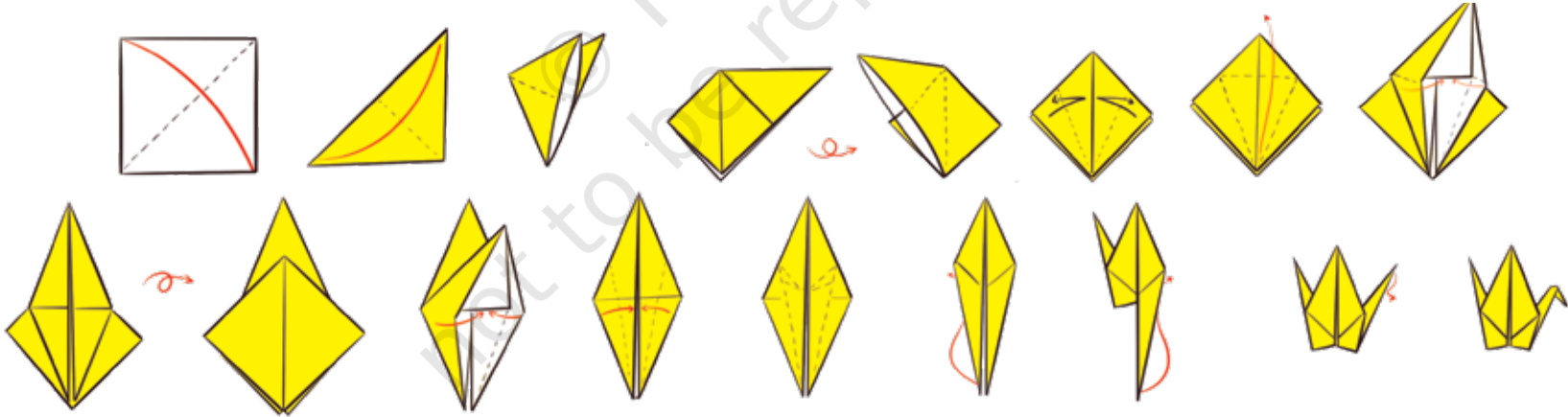
कागज पट्याउने कलालाई ओरिगामी भनिन्छ। यो एक कला रूप हो जुन जापानमा उत्पन्न भएको छ र विश्वभरि फैलिएको छ।

तपाईंले पहिले नै कागज पट्याउने र केही वस्तुहरू बनाउन सिक्रुभएको हुन सक्छ।

के तपाईंलाई सदाको र हजार कागज सारस को कथा थाहा छ? सन् १९४५ मा हिरोशिमामा भएको परमाणु बम विष्फोटको दुष्प्रभावबाट असाध्य रोग लागेकी ११ वर्षीया जापानी किशोरी सदाको हुन। जब उनी अस्पतालमा उपचार गराइ रहेकी थिइन्, उनको साथीले उनलाई कागज सारस बनाउने बारेमा एउटा किंवदन्ती (पुरानो

कथा) बताएकी थिइन्। सदाकोले बाँच्ने र आफ्नो आयु बढाउने आशाका साथ १००० कागज सारस बनाउन थालिन्। ६४४ सारस बनाएको केही समयपछि नै उनको मृत्यु भयो। तर उनी आफैं पनि संसारभरि नै किंवदन्ती रूपमा प्रसिद्ध बनेकी छिन्। आज पनि संसारभरिका मानिसहरूले कागज सारस बनाएर जापानको बाल शान्ति स्मारकमा पठाउँछन्। कागजका सारस हरू शान्तिको प्रतीक बनेका छन्।

तपाईं कागज पट्यायर धेरै फरक चीजहरू बनाउन सक्नुहुन्छ। आफ्नो शिक्षक, आमाबाबु र साथीहरूबाट कसरी कागज पट्यायर विभिन्न चीजहरू बनाउने भनेर सिक्रुहोस्।

कागज क्रेन बनाउन निर्देशन

संझी पेपर कटिंग

गतिविधि २ : कागज कटिंग

‘संझी’ एउटा परम्परागत कला हो जुन मथुरा र उत्तर प्रदेशको आसपासका क्षेत्रहरूमा प्रचलित छ। यो कला पहिले रंगोलीको लागि स्टेन्सिलको रूपमा प्रयोग गरिएको मानिन्छ। अहिलेको समयमा, यी स्टेन्सिलहरू कागजबाट बनाइन्छ र विभिन्न डिजाइन र चित्रहरूमा धेरै जटिल रूपमा काटिएका हुन्छन्।

तपाईं आफैं आफ्ना चित्र र डिजाइनहरू योजना गर्न सक्नुहुन्छ, र सरल स्टेन्सिलहरू बनाउन सक्नुहुन्छ। तपाईं यी कागज काटेर दीपबत्ती र अन्य सजावटहरू पनि बनाउन सक्नुहुन्छ।

यहाँ केही विचारहरू दिएका छन्। तपाईं आफ्नै प्रयोग गर्नुहोस् र एक अर्कासँग कक्षामा नयाँ विचारहरू साझेदारी गर्नुहोस्।

के तपाईंलाई थाहा छ?

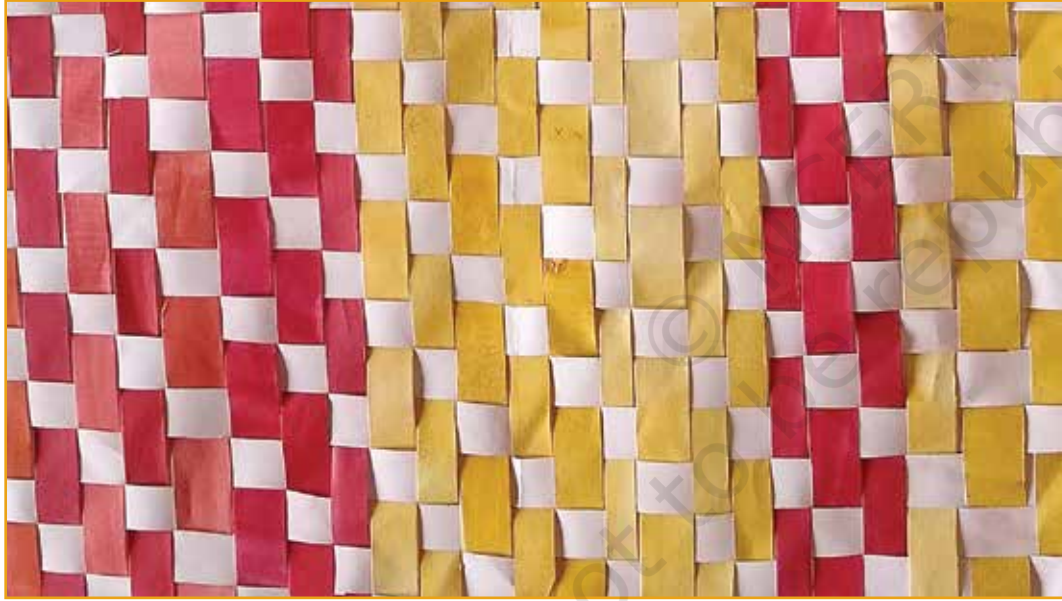
चाडपर्व र अवसरमा तारमा टाँसिएको कागज, कपडा वा प्लास्टिकको सजावटलाई बन्दिङ भनिन्छ। तिनीहरू प्रायः धेरै रंगीन हुन्छन्, र विभिन्न आकार र ढाँचाहरू काटेर अझ धेरै सजावटी बनाउन सकिन्छ!

कागज काट्ने सामग्री र तीव्र उपकरणहरू प्रयोग गर्दा सबै सुरक्षा उपायहरूको पालन गर्नुहोस्!

गतिविधि ३ : कागज को बुनाई

कागज एउटा जादुई सामग्री हो। यसले सजिलैसँग रूप परिवर्तन गर्न सक्छ, जस्तो कि तपाईंले अघिल्लो क्रियाकलापमा देख्नुभयो। केही काट्न र पट्याउनका साथ, यसले जीवहरू र वस्तुहरूमा रूपान्तरण गर्न सक्छ।

आउनुहोस्, कागज बुनाईको अर्को तरिकामा प्रयोग गरौं। यदि तपाईं आफूलाई चारैतिरका कपडामा ध्यानपूर्वक हेरि हेर्नुहुन्छ भने, तपाईं देख्न सक्नुहुन्छ कि यो कडासँग एकअर्कामा काटिएका धागोहरूसँग बनेको छ। यस काट्न र क्रसको प्रक्रिया लाई "वर्प" र "विफ्ट" भनिन्छ। आउनुहोस्, यसलाई कागजसँग प्रयास गरौं। चित्रहरू हेर्नुहोस् र तपाईंको आफ्नै म्याट बुनाईको प्रयास गर्नुहोस्।

अभ्यास गर्नुहोस्: बुनाईको को लागि अन्य माध्यम, जस्तै प्राकृतिक तंतु, कपास, ऊन, बाँस, जुट, ताड़, कपडा को बेकार पट्टि आदि को प्रयोग गर्नुहोस्।

